

MUTRIKUKO HERRI-ALDIZKARIA
186. zenb. 2018ko iraila

www.kalaputxi.eus
martxan da

KALAPUTXI

Jai eredu
aldaketa

.....
Debako zubiaren
etorkizuna

ESPARLOIAK
ARRANTZALIA
JAN ZOANEKOA

EUSKARALDIA
DATOR

Alberto Gorritiberea

**“Loiolako
Herri Irratia
Unibertsitatea
izan zen
niretzat”**

Igualatorioarekin eta
Osakidetzarekin
lan egiten dugu

Audioprotesista
egunero zentroan
Audiometriak doan

OPTIKA VITORIA

O P T I K A • A U D I F O N O A K

ERRIBERA 16 • 48700 ONDARROA • 946134138 • mvitoria@cnoo.es

Gure bezeroengandik beti hurre

okindegia · fruitategia · harategia · urdaitegia · eta beste
asteazken eta ostegunetan erosketak etxera eramateko aukera

San Agustin 10 · Mutriku · Tel. 943 60 36 11

Telefonoak

Osasuna

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Botikak	
Lasuen-Elezgarai	943 19 50 26
.....	626 61 13 92
Lon Apraiz	943 60 32 50
.....	630 05 50 97
Amaia Zalduegi	669 26 22 01
Hiart Burgoa	667 33 88 90
Etxeberria (Elgoibar)	943 74 01 40
Garitaonaindia (Elgoibar)	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar)	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberria (Elgoibar) ..	943 74 12 77
Idoia Lafuente (Eibar)	943 25 44 10

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Anai Arte	943 60 34 10
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Eguneko Zentroa (Deba)	943 19 23 60
Turismo Bulegoa	943 60 33 78
Bake epaitegia	943 60 70 49
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz pilotalekua	943 60 41 91
Ur Partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Posta zerbitzua	943 60 30 44

Irakaskuntza

Goizeko Izarra Ikastola	943 60 36 75
San Miguel Ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 35 45
Udal Euskaltegia	943 60 30 94
Udal Musika Eskola	943 60 37 80
Haurreskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

ANSOLA taxia	638 67 23 83
ANTON taxia	666 22 19 99
XABI taxia	656 28 90 26
Lurraldebus	943 41 52 08
Pesa Autobusak	902 10 12 10
BizkaiBus	902 22 22 65
EuskoTren	902 54 32 10
Loiuko Aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Parrokia	943 60 39 87
Bikario etxea	943 60 39 88
Santa Catalina eleiza	943 60 32 00

Xabier Astigarraga Pagoaga

Mutrikun euskara, ala ez gara?

Doinua: Teologia, ideologia (zortziko haundia)

1) Normaltasunez lotzen ditugu

Mutriku eta euskera

baita bromatan esan Erdera

dala Tarinen hizkera

baina herrian ze pauso dago

Euskaldun-dik "vascos"-era

Euskera_ahaldun izate hutsa

nahiko Euskaldun ote da?

2)Ta pauso horren adibideak

pare bat uda honetan

lehenengoa a ze sorpresa

anbulategian bertan

ziurtagiri bat nahi euskeraz

hain herri "Euskaldun" batetan

noski "mesedez" eskatu arren

Erderaz jaso nun bueltan

3)Berdin balio zidan paperak

guztiok konforme beraz

txistua joka Txurruka aurretik

pozik erdiko kalerantz

han tabernako arbela berriz

Ingles, Frantsez ta Erderaz

"total..." guztiok ulertzen degu

zertako jarri Euskeraz?

4) Ta ze arraio! turismoari

jarri behar zaio arreta

arbel batean lau hizkuntzentzat

lekurik ez dago eta

azentuakin "aiba la ostia!

soy Vasco" esanda tarteka

ez al da nahiko sentiarazteko

Vasco-euskaldun profeta

5) "Claro pues" esan neurekiko ta

Zabielerantz jarraitu

hango bitrinar "Euskaraldia"

irakurtzeak harritu

nik "ahobizi" ta "Belarriprest"

inoiz ez ditut aditu

burutazio xelebre hoiek

nork izaten ote ditu?

6) Garuna pixkat freskatu zidan

Atxukaleko haizeak

baita ausnartu, kontraesanak,

euskal hiztunon "klixek"

laneko_ateak zabaltzen ditu

EGAz titulizatzeak

baina_euskaldunoi zer gehitzen digu

Euskera erabiltzeak?

7) Etxera bueltan non itxi ziren

nire zalanza ta zauri

"Gaur din dan duan, Txo! galanixan"

ama batek umeari

hau ausnartzeko, pausa eder bat...

belarriak adi-adi

ze ekarpena egiten dion

Hizkuntzak nortasunari

8) Finean "izan, ala ez izan"

Shakespearek zihoen eran

nongoak garen eta zer garen

deskribatzen da hizkeran

bizitzan beste gauzak moduan

dago norbere aukeran

Euskaldunak ta Mutrikuarrak

bageran ala ez geran!

Argitaratzailea **Karenka komunikazio elkarte**

Barrenkale 12, behe - 20830 Mutriku Tel. 635 748 393

e-posta aldizkaria@kalaputxi.eus - kalaputxi2001@gmail.com

web <http://www.kalaputxi.eus> Bloga www.kalaputxi.blogspot.com

Laguntzaileak **Mutrikuko Udala** eta **Gipuzkoako Foru Aldundia**

Kolaboratzaileak **Iñigo Andonegi, Josu Larrañaga.**

Tirada **2.200 ale** Lege Gordailua **SS-787/01** ISSN **1579-4792**

Inprimategia **EUSKALINPRI** Banaketa **Kalaputxi**

Kalaputxi Herri-Aldizkarixak
Erakunde hauen diru laguntza jasotzen du:

Mutrikuko Udala

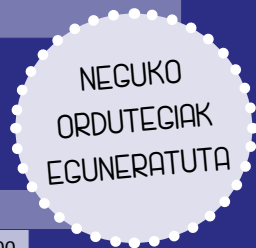

Gipuzkoako Foru Aldundia

astelehenetik ostiralera						
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA						
Lekeitio	6:15	9:50	12:50	17:50	20:00	
Ondarroa	6:40	10:15	13:15	18:15	20:25	
Mutriku	6:45	10:20	13:20	18:20	20:30	
Donostia	7:55	11:30	14:30	19:30	---	Unibertsitatetik
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO						
Donostia	8:00	11:00	14:30	18:00	20:30	Unibertsitatetik
Mutriku	8:50	11:50	15:25	18:50	21:20	
Lekeitio	9:35	12:35	16:10	19:35	22:05	
DB04 ONDARROA-MALLABIA						
Mutriku	7:15	orduro	20:15	21:25	22:15	22:45
Mendaro	7:50	orduro	20:50	22:05	22:50	22:55
Eibar	8:15	orduro	21:15	22:30	22:45	23:15
Mallabia	8:30	orduro	21:30	22:45	---	---
DB04 MALLABIA-ONDARROA						
Mallabia	6:00	6:45	orduro	20:45	21:25	22:05
Eibar	6:10	7:05	orduro	21:05	21:45	22:15
Mendaro	6:35	7:35	orduro	21:35	22:10	22:30
Mutriku	6:55	7:55	orduro	21:55	22:30	22:40
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA						
Mutriku	6:25	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25
Deba	6:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40
Zumaia	7:10	10:10	12:10	14:10	17:10	19:10
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU						
Zumaia	8:10	10:10	12:10	15:10	17:10	
Deba	8:40	10:40	12:40	15:40	17:40	
Deba	9:15	11:15	13:15	16:15	18:15	
Mutriku	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25	
DB06 ONDARROA-SORALUZE						
Mutriku	8:45	10:45	12:45	14:45	17:45	19:45
Mendaro	9:15	11:15	13:15	15:15	18:15	20:15
Soraluze	9:40	11:40	13:40	15:40	18:40	20:40
DB06 SORALUZE-ONDARROA						
Soraluze	7:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40
Elgoibar	7:45	9:45	11:45	13:45	16:45	18:45
Mendaro	8:00	10:00	12:00	14:00	17:00	19:00
Mutriku	8:20	10:20	12:20	14:20	17:20	19:20

larunbat, igande eta jai-egunak						
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA						
Lekeitio	8:00	12:30	17:00	19:00		
Ondarroa	8:25	12:55	17:25	19:25		
Mutriku	8:30	13:00	17:30	19:30		
Donostia	9:40	14:10	18:40	20:40		
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO						
Donostia	10:30	14:30	17:00	20:30	21:00	
Mutriku	11:20	15:20	17:50	21:20	21:50	
Lekeitio	12:05	16:05	18:35	22:05	22:35	
DB04 ONDARROA-MALLABIA						
Mutriku	7:15	8:15	orduro	20:15	21:25	22:15
Mendaro	7:45	8:45	orduro	20:45	22:05	22:20
Eibar	8:10	9:10	orduro	21:10	22:30	22:45
Mallabia	8:25	9:25	orduro	21:25	22:45	---
DB04 MALLABIA-ONDARROA						
Mallabia	6:50	7:45	orduro	21:45	19:45	
Eibar	7:00	8:00	orduro	22:00	20:00	
Mendaro	7:35	8:35	orduro	22:35	20:35	
Mutriku	7:55	8:55	orduro	22:55	20:55	
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA						
Mutriku	8:25	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25
Deba	8:40	10:40	12:40	14:40	16:40	18:40
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU						
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10
Deba	9:40	11:40	13:40	15:40	17:40	19:40
Deba	10:15	12:15	14:15	16:15	18:15	20:15
Mutriku	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25
DB06 ONDARROA-SORALUZE						
Mutriku	9:45	11:45	13:45	17:45	19:45	21:45
Mendaro	10:20	12:20	14:20	18:20	20:20	22:20
Soraluze	10:40	12:40	14:40	18:40	20:40	22:40
DB06 SORALUZE-ONDARROA						
Soraluze	8:40	10:40	12:40	16:40	18:40	20:40
Elgoibar	8:45	10:45	12:45	16:45	18:45	20:45
Mendaro	9:00	12:00	13:00	17:00	19:00	21:00
Mutriku	9:20	12:20	13:20	17:20	19:20	21:20

Bilbo - DEBA - Donostia				Donostia - DEBA - Bilbo			
	Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero		Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero
Bilbo		7:00	20:00	Donostia	5:50	7:50	20:50
Eibar	6:14	7:14	21:14	Errekalde	5:59	7:59	20:59
Elgoibar	6:24	7:24	21:24	Orio	6:14	8:14	21:14
Mendaro	6:33	7:33	21:33	Zarautz	6:20	8:20	21:20
DEBA	6:44	7:44	21:44	Zumaia	6:29	8:29	21:29
Zumaia	7:00	8:00	22:00	DEBA	6:43	8:43	21:43
Zarautz	7:08	8:08	22:08	Mendaro	6:52	8:52	21:52
Orio	7:15	8:15	22:15	Elgoibar	7:01	9:01	22:01
Errekalde	7:29	9:29	22:29	Eibar	7:11	9:11	22:11
Donostia	7:38	9:38	22:38	Bilbo	8:20	10:20	23:20

ONDARROA - BILBO			BILBO - ONDARROA		
astelehenetik ostiralera			astelehenetik ostiralera		
	lehena	azkena		lehena	azkena
A3916 Ermuatik	5:40	19:40	A3916 Ermuatik	7:10	22:10
Mutrikutik irten: 6:25, 7:25, 15:25			Mutrikuraino: 14:10, 18:10, 20:10		
A3915 Durangotik	6:10	20:10	A3915 Durangotik	7:40	21:40
Ondarroatik Bilbora zuzenean: 6:30; 7:30			jai egunak		
jai egunak			A3916 Ermuatik	8:10	22:10
A3916 Ermuatik	6:40	20:40	A3915 Durangotik	8:40	21:40
A3915 Durangotik	7:10	20:10			

BANDERA GORRIAK

Giro aldetik, uda nekez konturatu zen ailegatu zela, baina pixkaka berotzen hasi zen giroa, eta ez da uda txarra joan eguraldiaren ikuspuntutik. Itsasoko urak inoizko tenperatura altuenak izan ditu udaberri eta uda hasieran, baina mutrikuarrok eta bisitatzen gaituztenak benetan berotu eta asalatu gaituena hain garbiak eduki ditugun pizinetako eta ingurueta uretako bandera gorriak eta horiak ikustea izan da, guzti hori isurketak eta kontaminazioa dela eta.

Oraindik ez da aurkitu abuztuko kontaminazioaren iturburua, baina egia da aspaldiko partez lasunak ikusi direla Kristozulo parean, justu depuradoratik ur garbituak isurtzen diren tokian, eta horrek ez dira hor egoten janik ez badago. Mutrikun euri urak eta ur zikinak oraindik estolderia beretik doaz eta euria gogor egiten duen bakoitzean, moilan dagoen dekantazio putzuak eta araztegiak ezin dute ur guztia kudeatu eta ez zen arraroa izango uren puzka bat zuzenki itsasoratu egiten dela jakitea. Dena den, Ur Kontsortziokoek diote bertako analitikaren datu guztiak egokiak direla.

Uztailaren 12an isurketa bat egon zen Zumalabe azpiko egurrezko txabolen aurreko kañotik, matxura handi bat egon zen eta araztegiara zihoan ur zikin guztia itsasora irten zen.

Uraren kalitatearen analisiak, isurketa arazorik ez dagoenean, astean behin egiten dira, astelehenetan hain zuzen, eta uztailaren 17ra arte (asteartea, analisisen emaitzak jasotzen direnean) ez zen alarma piztu eta bainua debekatu. Arazo asko daude portuko eremuan administrazio desberdinetako esku-mak batzen direlako, eta argi dago protokoloak hobetu behar direla.

Baina oraindik ez da aurkitu abuztuko isurketen fokua, eta hori da eskutitz honen funtsa: Edonork isurketarik ikusi edo susmatzen badu, 112ra deitu dezala, eta handik martxan jarriko dituzte beharrezko medioak. Egoera desberdinak izan daitezke: estolderiaren matxura bat izan daiteke, bisitan datoren furgoneta, autokarabana edo itsasontzi baten ur zikinaren depositoa leku desegoki baten hustutzen ikustea.... Kontuan eduki euri uren ubideak itsasora zuzenean doazela araztegitik pasatu gabe.

Gaur egun Mutrikun 4 puntutan jasotzen dira analizatzeko ur laginak, Saturranan, bi pizinetan eta Ondarbeltzen.

*Jose Ramon Arizmendi
Maguregiren familiak
eskerrak eman nahi dizkizue
une saminetan ondoan
izan zaituztegun guztioi.
Eskerrik asko bihotz-bihotzez.*

B+I plataformatik zerrenda hori luzatzea proposatu dugu, eta Moila Zahar atzean (araztegi estolderiaren artean) eta Zumalabe azpiko arranplan ere laginak jasotzea, horrela isurketa bat dagoenean, ze eremutatik datorren mugatzen joan daiteke.

Osasun arazoak gutxitzeko, gu bakoitzak ere zeozer egin dezakegu: kontuan hartu marea biziak ez direnean ia 5 ordutan ez dela itsaso zabaleko ura pizinetara sartzen, eta bertatik pasatzen den bakoitzak pixa parrastada uretan egiten badugu, egoera ezin da ona izan. Horretarako udalak komun gehiago eta leku desberdinetan kokatu beharko du. Aurten hori aurreikusita zegoen, baina azken orduko ezbeharrek galarazi dute hori. Eta itsasoan bainatu ondoren gastroenteritis edo antzeko sintomak baditugu, medikuari abisatzea komeni da, kasu ugari badira haiek ere osasun sailari abisatzen diotelako zerbait susmagarria dagoela esanez.

Kalteak ekonomikoak ere badira, batez ere hondartza aisialdi eremu horretan kokatzen diren negozioetan, jendeak bandera gorria ikusirik beste leku batzuetara alde egiten duelako. Herriko hondartza inguruak, portua, eta baita Saturran inguruak (Mijoa erreka barne) hobekuntza asko merezi dute, eta Eusko Jaurlaritzak Portu lege berriaren bidez, kostaldeko udalekin elkarlana bideratzen duenez, uztailaren udal mozio bat aurkeztu genuen B+I plataformatik, iraileko plenoan aztertuko dena, azken bi hilabeteetan plenorik ez delako egon. Zer eskatzen dugu bertan: danborretik dike berira doan bidean eta oleomotrizaren aurrean itsasoratzeak akzesioak egitea eta bainu eremua dike berriaren dauden muskuilu karioletatik moila berri puntaraino zabaltzea (gaur egunean danbor moila erditik moila berri mutur erdirainoko lerro barrura mugatzen da bainu eremua). Eremua zabaldurik itsas-lamina horretan itsas joko flotagarriak jarri ditzakegu, eta urte guztian zehar igeriketan entrenatzen dabilzanak neguan ere ur nahiko bareak aurkitu ditzakete bertan. Neguan ere ura analizatzen segitzea egokia izango litzateke, neguan ere igeri egiten duen jendea dagoelako.

Bukatzeko, pentsa isurketen arazo guzti hau norainokoa izango litzatekeen kanpoko dikeari proiektu ofizialean zeukan luzera eman balitzaio. Dikea 100 metro luzeagoa izango litzateke eta irteerako ahoa 100 metro estuagoa, eta horrek uraren erregenerazioa asko murriztuko luke. Eskerrak hori ez zela gertatu.

Rafa "Txanbolin". MNT eta B+I-ko kidea.

ZUZENKETA-OHARRA:

Apirileko eta ekaineko Kalaputxietan *Hotela* errezenekoa gogoratzeko idatzietan ezbeharrean hil zirenak gogoratzean egindako okerra zuzendu behar da: Sutean hil zirenak, besteak beste, Pedro "Mizkia" eta alaba Juanita izan ziren, ez haren semea eta ez iloba.

IBARPLAS
leihoaren erreferentzia

JAI EREDUEN ALDAKETA

Idatzi hau eskura iristerako, bukatuak izango dira herriko jai nagusiak eta San Jeronimoak atarian, urte asko eta askotan eredu aldaketa nabaririk izan ez duten jaiak. Azken mende erdian, pausoka-pausoka, gaua-alkohola-parranda-kontzertua bilakatu da gure jai eredu. Hori dela-eta zalantza eta galdera asko sortzen dira. Erantzun zaila duten galderak.

Gure Mutrikun ez ditugu berdin ikusten "Madalena" eta "Kalbario" jaiak. Egoera sozial berdinean garatu diren jaiak zergatik dituzte hain eredu ezberdinak?

Gizakiak betidanik izan du egunerokotasunetik ihes egiteko aitzakiaren bat. Ziur, historian atzera eginda, herri guztiek izan dutela taldean jostatzeko aukera. Erromatarren garaietatik gaur egunera arte iritsi zaizkigu, nahiz eta oso lausotuak izan, orduko Jainkoei eskainitako festak, non gizonak zein emazteek protagonismo berezia zuten Jainko ala Jainkosa izan gurtua. Egia esan, kristautasunak ahalegin guztiak egin zituen festa hauek bere ikuspegi moraletik antolatuak izan zitezen, eskura zituen indar fisiko zein politikoak erabiliz (hala ere, ez zitzaion hain erraz gertatu ohiturek zuten indarrarengatik).

Nahiz eta urtaroak mantendu, bere santu eta efemeriideekin ordezkatu zituen, eta hala heldu zaizkigu: Gabonak, Sanjuanak, Erregeak, Inauteriak eta abar luze bat. Horiez gain, kultura hispanikoan ager-tzen zaizkigu jai patronalak deitzen diegun ospakizunak, izan probintzia, hiri, herri edota auzoetan, non bertako babesle izendatua izan den santu edo santa bat goraipatzen den. Gehienetan lan-jarduerekin edo ohiturekin dute lotura jai hauek.

Mutrikuri begira, eta patronal ikuspegia erabiliz, herriko zaindariari omentzeko "Madalenak" ditugu eta arrantzaleen ohiturari jarraituz "Kalbarioak"; biak ospakizun ofizialtzat ditu udalak. Auzoetan, indar handiago edo txikiagoarekin (auzo-tarren ahalaren arabera), hiru dira ospatu izan direnak etenaldi motzago edo luzeagoarekin: "San Isidroak" Olatz auzoan, "San Jeronimoak" Mijoa auzoan eta "San Andresak" Astigarribia auzoan. Herri barnean "San Nikolasak" izen bereko auzoan nahiko sendotasunekin eta "San Agustinak" komentua auzoan ia

zeharo galduta. Hor daude, baita ere, Galdonako jaiak, Hirigibelkoak (aurten lehen aldiz)...

Baina zein eredu mantendu izan dute patronal festa hauek? Oinarrian eta urte luzeetan hiru izan dira: ekintza erlijiosoak, musika eta dantza, eta jostaketak animaliekin. Horiei gehitu izan zaizkie ekintza kulturalak eta umeen zein nagusien dibertsiorako beste zenbait ekintza.

Antolaketa eta parte-hartzearen alorrari begiratuta, "Madalenak" eta "Kalbarioak" zeharo ezberdintzat jo ditugu betidanik herritarrok, eta hala diogu gaur ere. Zer dute, bada, ezberdin bi jai hauek? Eta nolakoa izan da euren ibilbidea?

Lehenak kutsu erlijioso handia izan du. Bezperan arratsaldean "Salbea" solemnitaterik osoz parrokiaren Santuaren egunean, udal agintari eta arrantzaleen kofradiako ordezkariak euren banderak aurretik zituztela, meza nagu-sirako, txistularien "alkate soinuaz" lagunduta. Mezaren bukaeran, prozesioa herriko kaleetan zehar eliz-gizon, agintari eta herritar ugariz osatuta Madalenaren imajina andetan zeramatela.

Musika bandak eta txistulariek betetzen zuten festaren beste atal bat: goizeko dianarekin hasi, meza aurreko kalejira, eguerdiko kontzertua eta arratsalde-iluntzean dantza solterako eta loturako aukerak emanez herritarrei.

Hirugarren atal nagusia zezen korridek osatu zuten mendeetan. Toreatzaleek estokez akabatzen zituzten animaliak

Tel.: 943 60 35 99
alkolea.edariak@gmail.com
Barrenkalea, 2 - behea 20830 Mutriku

**ALKOLEA
ARDOTEGIA**
Jon Andoni Basurko Pagoaga

Edariak
eta gehiago...

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

joan mendeko bigarren erdiaren hasiera arte. Ondoren, korridaren ordezkamuturra nagusitu zen.

Besterik ere izaten ziren jaien osagarri: su artifizial xumeak, tiobiboak, pilota partidak, aizkora-jokoak, idi--probak... Jana eta edana ere ez zen falta izaten.

"Kalbarioak" beste kutsu bat mantendu dute gorabehera batzuekin gaur arte. Arrantzaleek euren urrutiko atun-arrantza bukatutzat ematen zuten kalbarioetarako, eta Kalbarioko Kristori onik bueltatzea eskertu nahian, bi egunetan, itsasontzi bakoitzeko tripulazio eta familiak meza eskaintzen zioten ermitan; ondoren montxorra egitea zen ohitura itsasontzi nagusiaren kontura. Txistulariak eta herri-kirolak osa-tzen zuten jai giroa ermita inguruan, eta arratsalde-iluntzera Beheko plazara eta moilara jaisten zen jai giroa.

Goiko jaiak bukatuta moilakoa hasten zen, atun-erre, marmitako eta ardo zahagi edo sagardo barriken inguruan. Babeslea falta jai honek, eta San Piñastei asmatu beharra izan zuten ordukoek. Txistulariak, kukañak, estropadak, antzarak, uretako jokoak eta jairako gogo biziak osatzen zuten eguna.

Urte askotan aldaketa nabarmenik gabe bizi izan dira jaiak antolaketa zein partaidetza alorrei begiratu, baina eleiza-ren indarra jaistean batetik eta agintariengan jokamolde demokratiakoagoak ageri, herritarrek parte-hartze handiagoa eskatzen joan dira eta jaietako aurrekontuaren, zatiren bat bederen, euren esku uzteko, emaitza baikorrago edo ezkorragoekin.

Jai giroari laguntzeko, txosnak jarri izan dira orain mende erdi bat pasatxo hasita, Zabel eta Beheko plazan kokatuta. Diru-iturri asmoz irekitzen ziren eta jende andana inguruan biltzeko aukera sortzen zen megafoniarekin lagunduz gaueko ordu txikiak luzatu arte. Txosna hauen helburua, bakarren batena kenduta, ahalik eta etekin ekonomiko handiena lortzea zen, urtean zehar herri-ekintze-tan erabiltzeko; ez zen inbertitzen jaietan bertan.

Giro honek masifikazioa erraztu zuen, eta jai giroa egunetik gauera aldatzen lagundu. Drogen aukera masifikazioak berak ekarri zuen, baita kontsumitzaileen adina jaistea ere.

Azken urteetan, ikuskera ezberdinez jokatzeko da, eta jai gune "alternatiboak" sortzen dira txosnen inguruan, eta nahiz eta garrantzi handiena gauak hartzen duen, egunean zehar ugaritu egin dira aktibitateak, elkartzeko giroa sortuz. Ez dira gutxi eremu auto-gestionatuek urte-etan eragindako onurak, baina kezka ere azaltzen ari dira. Gero eta indar handiagoz nabaritzen da gure festa gaua-alkohola-parranda-kontzertua duen eredu bilakatzen ari dela. Eta zantzu ezkorrak azaltzen ari dira ez urrutian. *Ez beti da ez!* aldarria ia ohitura bilakatzen ari da, eta ez du erantzun garbirik arduradun politikoengandik: heziketa dute ahotan. Guztioi barreiatzen diguten heziketa.

Komunitatea indartzeko aukera ematen zuen jai guneak, baina zalantzak ere gero eta indar handiagoz azaltzen doaz bidean. Zertarako ari gara hau egiten? Eta norentzat? Herri mugimenduak ahultzean, gero eta lan gehiago eskatzen zaie antolakuntzan ari diren lagunei, ohituraz eta inertziaz jaso duten eredu mantentzeko. Eta guk uzten badugu...? Ez al dira beste batzuk jarriko "txin-txin" hotsera baino ohituak ez direnak? Ez dugu erraza erantzun egokia ematea galderei. Eta egoera sozial berean garatu diren gure jai nagusiak, "Madalenak" eta "Kalbarioak" hartuko bagenitu azterketa bide? Guztioi uste dugu, edo sentitzen dugu behintzat, geure-geureak ditugula "Kalbarioak", eta zerbaitegatik izango da. Ala ez da horrela?

Eta zezenen esparrua? Okerrera egin duela ematen du. Udal talde batek eman zuen bere iritzia animalien sufrimenduaren aurka eginez, eta erreferenduna erabiliz erabakia hartzeko eskatu, baina kentzearen ordezkazken urte hauetan ugaritu egin dira zezen txikien erabilera, eurentzat hain gune desagokia den zoruaren. Lurrera etengabe erortzen dira, eta askotan odoletan bukatu hartutako kolpeengatik.

Gizonezkoen
ileapaindegia

IMOTZ

Erdikokale, 34 - behea MUTRIKU Tel.: 943 60 41 62

MUTRIKUKO TANATORIOA

Ntra. Sra.
de Begoña
EHORZKETA

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

MUTRIKUKO HIRUGARREN SEKTOREA INDARTZEN

Mutrikuko Udalak, Garapen Saitetik, formakuntza espezifikoa bat antolatuko du Mutrikuko hirugarren sektoreari zuzenduta, batez ere merkataritza eta ostalaritzari zuzendua. Aurtengoa hirugarren urtea izango da, eta oraingoan, herriko 21 establezimenduk parte hartu dute. Formakuntza honen helburua Mutrikuko saltokiek bere profesionalizazio maila handiagotzea da, saltokiak konpetitiboagoak izan daitezen. Horretarako formakuntza espezifikoa jasoko dute, hainbat alorretan, hala nola, gestio ekonomikoa, politika komertziala, promozio egutegia, erosketa kudeaketa, zerbitzuaren kalitatea... Horrez gain, ikastaroan parte hartzen duten negozioei, azterketa bat egingo zaie, bere egoera ikusi eta hobetze aldera ekintza plan bat garatzeko. Ekintzak ezartzen joateko on-line tutoretza zerbitzua izango dute prozesu guztiaren jarraipena izanik.

ERRUGBIA ERE HASI DA

Uda amaitu eta kiroleko denboraldi berria hasia da. Herriko kirol-talde gehienak osatzen ari dira eta konpetizioan ere bai. Herriko gazteek, gainera, aukera zabala dute kirol praktikatuko. Mutrikuko Errugbi Taldeak jakinarazi digunez, 8 urtetik aurrerako ume mutrikuek aurtengoa ere izango dute aukera errugbian jolasteko eta gozatzeko. Nahi duten gazte guztiak asteartean 19:00-20:00 ordutegian Kiroldegian elkartuko dira eta ostegunetan 17:00-18:30 ordutegian San Migel zelaian. Aste barruko entrenamendu eta praktika saio horiez gain, beste klub batzuetako beste gazteekin topaketak ere egingo dira urtean zehar.

ENARAK TEILATU HEGALETAN

Gauza jakina da udaberriarekin batera enarak gure zeruak eta teilatu hegalak hartzera datozela. Aspaldian gehiago etortzen ziren, baina oraindik etorri badatoz. Gutxiago etortzeko arrazoiak izan daitezke, adibidez, kaleak garbiago egotean eta herrietan animalia gutxiago ibiltzeak intsektu gutxiago izatea. Edonola ere, garai batean etxetako hegaletan enaren kabiak edukitzea gauza edertzat eta normalizat hartzen zen bitartean, gaur egun, Kalaputxiren irakurle batek adierazi digunez, auzotarrek apurtu eta kendu egiten omen dituzte zikinkeria sortzen dutela arrazoituta. Dagoeneko alde eginak dira enarak gure herritik, baina datorren urtean ere etorriko dira eta hartu ditzagun merezi duten bezala, errespetu osoz.

UDA OSTEAN ERE, KALAPUTXI

Udako oporraldiaren ostean, hemen da berriz ere gure artean Kalaputxi. Betiko moduan mutrikuek guztien zerbitzura egon nahian. Herriko buzoi guztietara mezua bidali nahi duten guztiak hemen dute bere gogoan betetzeko bidea. Gutuna idatzi, zorion agur bidez zoriondu, gairen baten inguruan jardun edo argazki zaharren bat erakutsi nahi duenak hementxe du leiho bat herriar guztiengana ailegatzeko. Hortaz, mutrikuek, hartu gogoan aldizkariarekin harremanetan jartzeko bideak:

aldizkaria@kalaputxi.eus

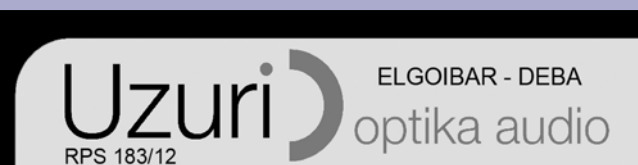
kalaputxi2001@gmail.com

Agerretxo oinetako denda

Telefona-wathsappa, 635748393

LUISA ALBERDI eta JUAN LUIS ARRIZABALAGA OMENDU DITU AURTENGOAN SAMIKOLLAKE JAI BATZORDEAK, "JAIETAKO ZUTABE DIRELAKE ETA URTERO EDOZERTARAKO PREST DAUDELAKO."

DEBA, Ostolaza 7 - Tel. 943 19 21 92
ELGOIBAR, San Frantzisko 21 - Tel. 943740359

NIKE BETAURREKO GRADUATUAK
ESKOLARA ITZULTZEKO...
ETA MOTXILA BAT OPARI

99 €tik

RAFA URANGA TXAPELDUN MOTORRETAN

Rafa Uranga Granados Maxiclassic txapeldun egin zen Nafarroako Los Arcos herriko zirkuituan izandako lasterketan hirugarren postua lortuta hartutako puntuei esker. Rafak eta Suzuki GSX-R 750 motorrak bikote ezin hobe egin dute eta emaitza honek aurreko ibilbideari jarraitzeko eta etorkizunari ilusioz begiratzeko aukera emango dio. Pilotu mutrikuarrak oso gogoan izan ditu bidean laguntzaile dituen Kgmotorrak, Ecubitt, DZR, Moto Sport, Kena Errotuloak, Meccanica, ADNraceparts eta SBB serigrafia enpresak. Eta bereziki taldearen managerra den Nagore Lanbarri.

ANTON URREISTI, SARIZ SARI

Mutrikuar gehienok badakigu gure herriko Anton Urreisti Altzibar pintorearen ibilbidearen berri, eta han eta hemen hainbat sari jaso izan dituela ere bai. Aurtengo udan ere ibili da aire libreko zertamenetan parte hartzen, eta hainbat sari ere irabazi ditu. Beharbada sari nabarmenena Palencian lortutako 2000 euroko lehenengo saria "Palencia con P" sariketan. Aire librekoaz gain, baina, estudioko lan batekin ere izan du lorpenik. Izan ere, Madrilgo Museo Navalek antolatutako pintura lehiaketara aurkeztutako berrehun artistaren artean sei onenetan aukeratua izan zen Anton. Badu meritu gure herriko pintore autodidaktak.

ARGAZKI LEHIAKETA

Ikusirik argazkigintza gero eta mutrikuar gehiagoren artean zabaldu dela, Udalak mutrikuarren arteko argazki lehiaketa antolatu du 2019 urteko egutegia egiteko asmoarekin. Helburua, 12 argazki aukeratzea urteko hamabi hilabeteak irudikatzeko. Gainera, hamahirugarren argazki bat ere aukeratuko da azalerako. Parte hartu nahi dutenek gehienez hiru argazki aurkeztu ahal izango dituzte, paperean A4 neurrian eta usb edo CD batean gordetako fitxategi digitalean 300 ppp bereizmenean, koloretan zein zuribeltzean, horizontalean, sinadurarik eta markarik gabe. Argazkiekin batera, argazkiaren titulua izango duen sobre itxi bat aurkeztuko da, barruan egilearen izen-abizenak, NAN zenbakia, helbidea, telefonoa eta emaila adierazita. Argazkiak urriaren 1etik 15era aurkeztu beharko dira udaletxeko sarreran. Argazki guztiak bilduta, Zabielen argazki erakusketa antolatuko da eta publikoak emandako botoei esker jakingo da zein argazki izango den egutegian azalean. Argazki aukeratu bakoitzari 80 euroko saria emango zaio. Lehiaketaren informazio osoa udalaren web orrian: www.mutriku.eus

UGAITZ MUGERZA TXAPELDUN AIZKORAN

Ugaitz Mugerza Mendizabal Gipuzkoako Lehen mailako Aizkolari txapeldun egin da Mendaron uztailaren 26an jokaturako finalean. Ugaitzek sare sozialetan adierazi duenez, kantuak dioen bezala, "zaila bada, ez da ezinezkoa". Txapela buruan jantzita, eskerrik beroenak eman nahi izan dizkie etxekoei, familiari, lagunei eta animatu duten guztiei. Eskerrak eman, baita ere, bidean laguntzaile izan dituen Egile, Urkan, Lancar eta Sagarmiña Eraikuntzak-Txakolina enpresei. Bizitzak gozo hartutako unean, bereziki Ainararekin gogoratuta, Amari eskaini dio Txapela.

UDA JENDETSUA MUTRIKUN

Azken urteetako udak oso jendetsuak izan dira gure herrian, eta aurtengoa ere halakoxea izan da. Bisitari asko ibili da gure herriko kale eta bazterretan. Dela Geoparkea, dela kirol portua, dela Santiago Bidea, herriko bisita gidatuak direla, hainbat eta hainbat bisitarik kolorez eta hizkuntza ezberdinez jantzi dute gure herriko uda. Aurtengoan zerbait nabarmendu behar bada, udal ordezkariak adierazi dute Arrietakua jauregiak izan duen harrera nabarmendu behar dela. Udan zehar herritarrentzat lehenengo eta publiko guztia-erentzat ondoren antolatutako bisita-talde guztiak bete egin dira. Udazkenean ere eskaintza horri eutsi nahi zaio asteburu-erentako bisiten bitartez, hartara, udan izaten den bisitari-olatu handia udazken-negu aldera ere luzatuko da.

MUTRIKUAREN OSASUNA ZAINTZEN

Hain ondasun preziatua dugun osasunak huts egin eta arazoak sortzen direnean, halako egonezin bat sortzen da, eta askotan ez da asmatzen lehenengo urratsak ematen. Zorionez, herrian baditugu lehenengo uneetan laguntasuna emateko prest dauden lagunak, urtean zehar elkarturik lanean dabiltzanak. Batetik AFAGI elkarteak Alzheimer gaisotasunak jotako gaisoei eta beraien senideei laguntasuna ematen egiten dute lan. Noraezean dabilenak, hortaz, badaki aurrez esperientzia beretik igarotako herikideen laguntasuna non aurkitu. Era berean, Minbiziaren Aurkako Mutrikuko taldeak ere bere ezagutza, esperientzia eta laguntasuna eskaini nahi dizkie minbizi gaitzak hartu dituen pertsonaei; nahikoa da 660 056 774 telefonora deitzea hitzordu bat egiteko. Elkarte biek irabazi asmorik gabe dihardute lanean eta gustura hartuko dituzte horren beharra dutenak.

SAR ZAITEZ GURE WEB ORRIAN ETA AURKI EZAZU PROMOZIO BEREZIAK!

Tel. 946 832 600

Gardotza Industridea, 3 > 48710 Berriatua > Bizkaia

KALBAIXO JATETXEA

Tel.
943 60 32 56

MUTRIKU

Debako zubiaren etorkizuna

Uztailaren 5ean esnatzean wathappen bidez ikusi genituen mutrikuar gehienok Mutriku eta Deba lotzen dituen zubiaren irudiak. Zubia eusten duten zutabeetako batek behera egin eta zubia erortzeaz geratu zen. Berehalakoan oinezkoentzako pasabidea moztu zen arriskuak ekiditearren, eta bi herrietako udalak martxan jarri ziren konponbideak bilatzeko. Erakundeek, hortaz, lehen unetik Aldundira jo zuten laguntza eske. Bitartean, Urazamendik auzoko bizilagunak segituan hasi ziren pasabidea eskatzeko, Debara pasatzeko sortu zitzaizen eragozpena handia izan baitzen.

Lehenengo neurriak

Horrelakoetan gertatzen denez, denbora azkar doa, baina konponbideak azkarrago nahi dira. Lehenengo lana, ordea, segurtasuna bermatzea denez, zubiak behera egindako parean lur azpiko kanalizazioak (gasa, saneamendua, ura eta argindarra) kaltetu ote ziren behatu zen, eta ikusi zen ondo zeudela. Mugikortasunari begira, betiere herritarren bitzita kalitatean sortutako kaltea arintzearren, erakundeen arteko harremanean akordio bat lortu zen Urazamendiko auzotarrek Mugi txartela baliatuz bertatik igarotzen diren autobus-linea guztietan Debarainoko bidaia doan izateko, bidaia horietan sortutako defizita udalek (erdia) eta Aldundiak (erdia) bere eginda. Neurri batean behintzat, lortu zen auzotarrek oinez egin beharko luketen buelta saihestea.

Ikusita Urazamendik auzoko herritarrek eguneroko bizimodua Deban egiten dutela eta abuztuan Debako jaiak zirela, Mutrikuko eta Debako Udalek lau gautan jaietatik etxera itzultzeko autobus zerbitzua jarri zuten, baina, tamalez, zortzi erabiltzaile baino ez ziren izan. Izan ere, jendeak autobusa erabili ordez, zubia ixten duten hesiak pasa eta oinez egin baitzuen etxerako buelta. Erakundeetatik behin eta berriz esaten da ezin dela zubia zeharkatu, gehiago eman dezakeelako eta arriskua handia delako. Hala ere, jendeak zubia zeharkatzen jarraitzen du.

Irailean sartzekoak izanda auzoko gazteenak eskolara joateko arazo handia izango zela ikusita, abuztuan Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza

sailarekin egindako bileretan eskola-adinean dauden gazteentzako garraio-zerbitzua Jaurlaritzak finantzatzea lortu zen.

Zubiaren egoera eta egin beharrekoak

Zubiaren egoerari dagokionez, Udalek eta Aldundiak berehalakoan eskatu zuten gertatuaren berri izateko, zubiaren egoera ezagutzeko eta aurrera begira egin beharreko lanak ezagutzeko azterketa. Azterketa horren ondorioz jakin zen zubiaren erdiko zutabearen egurrezko elementua usteldua zela eta hark eragin zuela behera egitea. Ondorio nagusia, ezer baino lehen zubia egonkortu beharra.

Debako zubia konpontzea eginkizun zaila izango da eta, horrelakoetan gertatu ohi denez, hondatutakoa bota eta berria egitea errazagoa izango litzatekeen arren, derrigorra izango da dagoena berreraikitzea. Izan ere, zubia babes-maila handiko ondasuna da Eusko Jaurlaritzak izendatuta, eta babes horrek zubia berregitera behartzen du. Baina udalek ba al dute gaitasun ekonomikorik zubia lehenengo egonkortu eta gero berreraikitzeke? Udalentzat baino gai handiagoa dela eta ezohiko egoera dela ikusirik, Aldundiak urgentziatzeko tramitazioz obrak egiteko prozesua abiatu zuen eta lanak enpresa bati eman. Milioi bat eta seihun mila euroko aurrekontua izan eta bederatzi hilabete iraungo duen obrak hiru helburu izango ditu: zubia egonkortzea, oinezkoentzat alde batetik besterako pasabidea egitea, eta zubiaren barruan dauden kanalizazioak) azalera ateratzea modu seguruan jarrita.

Aurrera begirakoa

Zubia egonkortzeko lanak bukatzen direnean, baina, lan erdiak egongo dira eginda. Aurrerantzean, zubiaren behera egindako zutabea berreraiki egin beharko da, zatiz zati desegin, oinarria sendotu eta zatiz zati berreraikita. Aldunditik aurreratu zuten obraren bigarren aldi horrek lehenengoaren kostua izango du gutxienez, hau da, milioi eta erditik gora euro. Pentsatzekoa da Aldundiak helduko diola gaiari, zubiaren babes-maila altua kontuan hartuta. Hala ere, udalei ere oraindik sortuko die gai honek ustekabeko gasturik.

ASTIGARRAGA ANAIK, S.L.U

ERAIKETAK

Tel.: 943 60 40 86 / 667 411 938

e-mail: astigarragamutriku@outlook.es

Txurruka Tteak., 28 behe - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

Ristorante
Azken Etxe

egurrezko labeen egindako pizzak
italiar sukaldeko zapore guztiak

parrilladak · ospakizunak
(ezkontzak, familia-bazkariak, taldeentzako menu bereziak...)

asteazken
iluntzetik
igande
gauera arte

943 60 34 39 · 636 386 016 · ristorante.azkenetxe@gmail.com · Kalbario gaina, Mutriku

Urte asko pasa ditugu
elkarrekin arte eskolan
batzuk kolore artean
zu egurrakin lanean
baina denbora gutxian
mailu hotsa ixildu da
ze arraio pasatzen da
ze bizitza injustua
baina hemendik Aurrera
zauden lekuan zaudela
enbor zati bat badago
tailatzen ariko zera.

Aurretik joan zitzaigun
beste artista handiak
Anizeto eta Xiri
eskolaren sortzaileak
orain Joxe Ramonekin
topo egiten badira
a zelako gauza ederrak
asmatzen ariko dira
herria txukunagoa
kolorez betetakoa
hurrengo herritarrentzat
Mutriku hobeagoa.

Betiko gure gogoan, Joxerramon

ALBERTO GORRITIBEREA

“Loiolako Herri Irratia Unibertsitatea izan zen niretzat”

Pertsona bat definitzeko modu asko egon daiteke, baina Alberto Gorritiberea izendatzekoan hauxe etorri zaigu burura: “saltsa askotako ekintzailea”. Tailerrean lanean aritzeaz gain, egunkari ezagun bateko berriematea ere bada gaur egun Alberto. Atzera begiratuta hainbat “fazeta” izan duela esan dezakegu; Debako “Goaz” antzerki taldeko kidea, hainbat ekimenetako antolatzailea, Bergarako Orkestra Sinfonikoarekin “Los Miserables” emanaldiak egiten jardundakoa, aurkezlea... baina honakoan irratigintzan izandako ibilbidea hartu dugu hizpide.

Kasualitatez irratigintzan?

Ez, EITBko deialdi publiko bat egon zen 1982an, eta hartara aurkeztu ginen jende mordo; Josetxo Lizartza, Maddalen Iriarte... eta beste hainbat. Aurkezle eta bikoizle izateko deialdia izan zen. Ordurako aurkezpen batzuk eginak nituen, baina medioetan ez nuen inongo esperientziarik. Prestatze kurtsora iritsi ez nintzen arren, hortxe-hortxe gelditu nintzen. Azterketak egiten EITBko irratietako buru izan zen Inazio Arregi jesuita zegoen, gero Radio Vaticanoko zuzendaria izandakoa, Joxemari Iriondo, Joxemari Otermin eta beste batzuk. Ez nintzen aukeratua izan, baina azterketako esperientzia oso baliagarria izan zitzaidan. Handik gutxira Loiolako Irratiak bi esatari postu eskaini zituen. 70-75 lagun aurkeztu ginen, zazpi azterketa pasa ondoren Laxaro Azkune eta ni izan ginen aukeratuak. Neurri jakin batean albiste bat nola eman, ahotsa nola landu, irakurketa, prentsaurreko bat nola laburtu, iragarki labur bat nola idatzi eta grabatu... denetik egitea tokatu zitzaigun. 1983ko uztailaren 1ean hasi ginen lanean Laxaro eta biok.

Zenbat lagun izango zineten garai haietan?

Loiolan minimoetan jardun izan ginen beti, sei esatari;

Karmelo Otaegi, Itziar Sagarzazu, Txema Urrutia, Itziar Urteaga, Laxaro Azkune eta ni, gazteena. Unibertsitate handi bat izan da Loiola betidanik, zergatik? Denetatik egitea tokatu zitzaigulako. Emanaldiak euskaraz eta gaztelaraz izaten ziren, nire kasuan. Gehiengoa euskaraz baina baita gaztelaraz ere. Laxaro euskaraz eta ni bietan. Pentsa, COPE barruan geunden, Donostiako Herri Irratiarekin elkarlanean aritzen ginen eta Loiolatik egiten genuena, baina entzuleak hiru harmaila horiek zein ongi bereizten zituen...

Zein izan da zure lana?

Loiolan egindako hogeita zazpi urteetatik, eguneroko irratiaieoz gain, hogeita bat urtetan ‘Herri-herri’ zuzeneko saioa egiten ibili nintzen. Ia beste hainbeste urte ‘Festarik-Festa’ irratiaieoz egiten. Aurrez kontaktuak lotu, batzuetan teknikoarekin eta askotan bakarrik irratiaieoz egitera joan... Herrietako saioak egiteko unean Txema Urrutia izan zen niretzat benetako maixua. Oso gogoan ditut garai hartan egiten genituen programak; baliabide xumeak izan arren, herrietako diagnostika egiteko gai ginen herriko arlo ezberdinetakoen artean mahaia osatuta. Momentu batean entzuleen

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

deiak ere jasotzen genituen zuzenean... Bi orduak ziztu bizian joaten ziren, konturatu gabe. Ondo prestatuta eraman behar izaten zen, hori bai. Horrek ematen dizuna da herrietako berriak zuzenean jakitea, irratigintza bizia egitea, ezberdina. Egun, ez da horrelakorik egiten, tamalez. Gure lana egiteko moduan esan behar dut beti izan ditugula alboan irizpide emaileak; Mariano Ferrer eta Koldo Ordozgoiti bezalako profesionalak. Egiteko era hori gaur egunean desagertu egin da. Ziklikoa dela esan daiteke? Ez dakit, komunikatzeko era ere, erabat aldatu da gaur egun, informazio gaitasuna daukagula esango nuke; une oro zerbait berria esan behar hori, primizia eman beharra, deigarria, nolabaiteko 'albistearen postureoa'... horrek ito egingo gaitu azkenean. Iñaki Gabilondori entzun nion behin honakoa: "Ez zara irrati kazetari on bat izango baldin eta kalera jaisten ez bazara, kalea egiten ez baduzu". Eta ez dut esaten gaur egun egiten den gisan. Gaur nahi adina inkesta egin ditzakezu, mota guztietakoak, baina mamira iristea beste gauza bat da; eta hori lortzeko modu bakarra jende ezberdinari ahotsa ematea da, entzutea, medioaren estilo orriaren gainean 'dantzan' egin behar bada ere.

Zergatik itxi zen irratia?

EITB sortu ondoren, urteen eta guztion zergen ondorioz Euskadi Irratiak pisua hartu zuen zorionez. Bestaldetik, beste irrati kateen lehia ere hor dagoela esango nuke, eta jesuitek zama kentzea nahi zutela ere esango nuke. Juan Lekuona zuzendaria erretiratu zenean, beste zuzendari bat izendatu zuten. Zuzendari berri honek zegoenari eutsi ordez, irrati

berriak zabaltzeari ekin zion; Gasteiz, Eibar, Durango, Bilbo... Arrate Irratia hor zegoen, Segura, Nafarroan 'Euskal Herria' irratia ere bai, Iparraldean... hau da, nolabaiteko pisua zuten irratiekin akordioak egin beharrean, berriak sortzeari ekin zion. Eta nola elikatzen dira irratia? Publizitatearekin... baina publizitatearen gaztak ematen duena ematen du. Gehienbat estrategia akats baten ondorioz itxi zen Loiolako Herri Irratia, esango nuke, eta Donostiakoa, berriz, Onda Vasca bilakatu zen, Noticias Taldeak erosi ondoren. Bat edo beste kenduta, 50 urtetik gorakoak kalte ordaina jaso eta bizpahiru orduren buruan kaleratuak izan ginen eta ondorioz Loiolako Herri Irratia 2010eko apirilaren 30ean itxi zen. Tartean, Arrasate Telebistan lehenengo eta Goiena Telebistan ondoren aritu nintzen 10 urtez saio desberdinak egiten eta 32 urte daramatzat herriko kronika egiten...

Nostalgiaz begiratzen duzu garai hura...

Bai eta ez. Gauza politak eta gogo handiz egindakoak zirela uste dut. Irratiaren magiak hor jarraitzen du. Izandako aurrerapen teknikoek sekulako jauzia izan dute eta beste modu batera entzuteko aukera ere hor dago, internet bidez, nahieran, nahi duzunean. Honelako aukera eduki izan balitu Mariano Ferrerrek...

Zortzi urte pasa dira jada. Hasieran lehertuta bukatu banuen ere, gero falta sumatzen joan naiz, dena den ez diot atea itxi nahi aukera horri, eta 60 urte soinean baditut ere zerbait egin dezadalakoan nago, gogo badut behintzat, programatxoren bat eramatea gustatuko litzaidake, zergatik ez?

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxes: 943 60 31 03

ERAIKUNTZAK
OLATZ S.L.

Igeltseritza orokorrean, Txalet, Erreforma...

Tel. 943 60 44 10 / 670 41 42 23 - 24

Olatz Auzoa, Urrestieta Baserria - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

11 EGUN EUSKARAZ

2018ko azaroaren 23tik abenduaren 3ra

EUSKARALDIA

AHOBIZI ala BELARRIPREST?

EUSKARALDIAn parte hartu nahi dut.
Baina zein rol aukeratuko dut?
Belarriprest? Ahobizi?

1 Norbaitek hitz egiten dizu-
nean, ulertzen al diozu?

BAI

EZ: EUSKARALDIA ez da zuk
parte hartzeko egokia. Ulermena
landu dezakezu eta hurrengoan
parte hartu. Hala ere, aurten giroa
sortzen eta errazten lagundu
dezakezu.

2 Prest al zaude jendeak zuri euskaraz egiteko?
Ondo hartuko al zenuke dakiten guztiek zuri euskaraz egitea?

BAI

EZ: EUSKARALDIA ez da zuk
parte hartzeko egokia.

3 Azaroaren 23tik abenduaren 3ra bitartean, ulertzen duten
guztiekin euskaraz soilik egiteko prest al zaude? Ezagunekin
zein ezezagunekin, edonon eta edonoiz, batzuetan solaski-
deak erdaraz erantzun arren?

BAI

EZ

EUSKARALDIA^k

ez du euskaraz hitz egiteko gaitasunarekin
zerikusirik, jokaerarekin baizik!

Ahobizi

Ahal duzun guztietan
euskaraz
erabiltzeko prest?
Ahobizi zara!

Euskaraz egingo diezu ulertzen duten guztiei.
Edonon, edonoiz eta ulertzen duen
edonorekin arituko zara
euskaraz.

Ezagutzen ez dituzunekin lehen hitza euskaraz egingo duzu, eta ulertzen baldin badute, hortik aurrerakoak ere bai. Horrela, orain arte euskaraz izan dituzun elkarrizketek euskarazkoak izaten jarraituko dute, baina orain arte erdaraz izandako elkarrizketa batzuk euskaraz edo elebiz izatea ere lortuko duzu.

Jarrera aktiboa izango duzu, beraz. Zure harreman sarean dituzun hizkuntza praktikak aztertu eta euskarara aldatzeko aukera duzun horietan eragingo duzu. Hamaika egunetan, hizkuntza aldaketarako aukeratu dituzun harreman horietan ez ezik, zure bizitzako esparru guztietan euskaraz arituko zara, ahal den guztietan, ahal duzun guztiekin.

Bi aldeek euskaraz ulertzen badute, ez dago euskaraz ez egiteko arrazoirik.

Ahobizi izan daiteke...

16 urte baino gehiago izan eta...

- Euskaraz ongi moldatzen dena eta hamaika egunetan ulertzen duten guztiekin euskaraz egingo duena. Izan daiteke orain arte horretan saiatu den kidea, edo hizkuntza jokaera orain aldatzea erabaki duena.
- Euskaraz erdizka moldatzen dena baina prest sentitu eta hamaika egunetan ulertzen duten guztiei euskaraz egingo diena.

Adibidez:

- Anek euskara ulertzen du baina ez du oso ongi egiten, eta horregatik Aitorrek erdaraz hitz egiten dio. Anek *belarriprest* izatea erabaki du, eta Aitorrek *ahobizi* izateko hautua egin du. Hala, ekimenean zehar, Aitorrek Aneri euskaraz egingo dio, eta Anek euskaraz zein erdaraz erantzungo dio (nahi eta ahal duen bezala). Horrez gain, Aitorrek euskaraz egingo die ulertzen duten guztiei.
- Ibanek, arropa erostera joaten denean, eta dendako langileak euskaraz dakien ez dakienean, erdaraz galdetzeko ohitura du. Orain Ibanek, *ahobizi* izatea erabaki duenez, lehen hitza euskaraz egingo du ezezagunekin. Haiek euskaraz ulertzen badute, euskaraz jarraituko du.
- Mariak ekimena baino lehen ere euskaraz hitz egiteko ohitura zuen. Hala ere, ulertzen zion norbaitek erdaraz erantzuten zionean, erdaraz jarraitzen zuen normalean. *Ahobizi* izango da, eta euskarari eutsiko dio ulertzen duten guztiekin.

Belarriprest

Dakienari zuri euskaraz hitz egin
nahi diozu?
Belarriprest zara!

Euskaraz dakiten guztiei zuri euskaraz egiteko gonbitea egingo diezu. Euskara ulertzen duzula adieraziko diezu eta zurekin euskaraz hitz egin dezatela eskatu.

Zuk euskaraz edo erdaraz erantzungo duzu, baina zuri euskaraz egiteko eskatuko duzu. Horrela, orain arte euskaraz izan dituzun elkarrizketek euskarazkoak izaten jarraituko dute, baina orain arte erdaraz izandako elkarrizketa batzuk euskaraz edo elebiz izatea ere lortuko duzu.

Jarrera aktiboa izango duzu, beraz, gonbitea egingo baitiezu euskal hiztunek zurekin euskaraz hitz egin dezaten. Oso garrantzitsua da zure funtzioa, euskarazko elkarrizketak sortzen lagundu eta euskara erabiltzeko giro babestua sortuko duzulako.

Ariketa egiten duzun bitartean giro babestua izango duzu, ahobizi eta belarriprest ugari izango baitituzu 11 egunez Euskal Herrian.

Belarriprest izan daiteke...

16 urte baino gehiago izan eta...

- Euskaraz ongi egiten duena baina erdaraz hitz egiten duen zenbaitekin (nahiz eta ulertu) ez du hamaika egunez euskaraz soilik hitz egiteko ariketa egin nahi; edo ez da prest sentitzen, adibidez, orain arte erdaraz izan dituen harremanak euskaraz izateko pausoa emateko.
- Euskaraz gutxi gora behera hitz egin dezakeena baina ez dena ausartzen.
- Euskaraz ulertzen duena baina ez dena hitz egiteko gai sentitzen.

Adibidez:

- Ferminen urte asko daramatza Arralden bizitzen, baina euskara ondo dakien arren ez du askotan hitz egiten. Fermin *belarriprest* izango da eta gustura eramango du txapa paparrean, berari euskaraz egitea nahi baitu hala egin nahi dutenak babesteko. Bere ekarpena horraino emateko prest eta gogoz dago.
- Maitek badaki euskaraz baina laneko zenbait bezeroekin ez da eroso sentitzen elkarrizketa elebidunak mantentzen. Beraz, *belarriprest* izango da, eta nahiz eta batzuetan erdaraz egin saiatuko da ahal bezain beste euskaraz egiten.
- Eneritz euskara ikasten ari da; ulertu, ulertzen du, baina ez da hitz egiteko gai sentitzen. *Belarriprest* izango da eguneko ordu eta leku guztietan, eta eroso sentitzen denetan euskaraz erantzuten saiatuko da.

**Ariketa egiten duzun bitartean giro babestua izango duzu,
ahobizi eta belarriprest ugari izango baitituzu 11 egunez Euskal Herrian.**

Esparloiek arrantzalia jan zeuenekua

1851. urtian Herman Melville idazle iparramerikarrak “Moby Dick” (edo The Whale) nobelia argitaratu zuen. Bertan, Ahab kapitaina tematuta azaltzen da Moby Dick izeneko katxalotia noiz harrapatuko. Zer dala-eta? Urte batzuk lehenago beuren arrantza-ontzixari eraso egin ziolako. Orain dala bi urte ikertzaile batzuek esan zeuen nobelaren oinarrian dauan historixaren zati bat behiñik behin, benetakua izan leikela, izan ere katxalotiek, arriskuan dozenian, barku haundixak hondoratzeraiño ailegatu leikez.

Tradizio literariuan omuak eta antzekuak izaki bildurgarritzat jotzen ziran. Melvilleren nobelan, konparaziotarako, “Leviatan” omuaren sinonimua da. Biblian, itsasoko monstrua da “Leviatan”, eta sinbologikoa kristauan diabrutzat hartu izan da. Gauzak hola, errez ulertu geinke askok omuei izan dixuen bildurra.

Mutrikuko armarrixa, 1563 urtekoa

Moby Dick argitaratu eta zortzi urtera, 1859xan, gertaera tamalgarri baten berri izan zeuen mutrikuarrek. Iraillaren 30ian, goizian goiz, portutik 26 txalopa eta potiñek erten zeuen itsasora. Zazpirak aldian, potiñetako batek tirabira egin eta uretara amildu ziran zamazen lau maiñelak. Ahal izan zeuen bezela igarixan hasi eta han egon ziran ohol txiki batzuei helduta, itsaso zabalian, inguruan bestelako barkurik ikusi gabe... Ordu luzez egon ziran hola, eta hori gitxi balitz, bi omo edo ballena inguratu eta bueltaka hasi zakuezen. Handik pixka batera, hotzak eta nekiak jota, itxo egin zan lau arrantzaletako bat, eta hondoratzen zauala omuak agertu eta jan egin zeuen. *Irurac bat egunkarixak hola eman zuen horren berri, “pero si la situación de estos desgraciados fué penosa por haber zozobrado el bote, era aun mayor por verse rodeados de dos ballenatos que no se separaban de su lado, y que, al irse a fondo su compañero, lo devoraron en el acto”.* Ederra estuasuna!! Hala egon ziran harik eta arratsaldeko ordu bixetan, beste potin bat agertu eta hiru arrantzaliak jaso zitxuan arte. Mutrikura eruan zitxuan eta portuan omuekin ger-

tatutakua azaldu zeuen. Arrantzale talde bat itsasoratu zan omo harek harrapatu nahixan. Tirabira egindako barkuaren aldamenian topatu zitxuen omuak, baiña ez zeuen lortu harrapatzerik ihes egin zixuelako. Ihesaldixan, gaiñera, omuek enbarkaziuari kolpia eman eta ixa-ixa txikitxu egin zitxuen.

Zein arrantzale izan zan hori?

Orduko prentsak ez zuen eman itxotako arrantzaliaren izen-abizenik. Baiña hortarako doz eleiz artxibuak. Donostiako Eleiz Artxibuan, hildako liburueta jota topatu degu zoritxarreko arrantzalia: Manuel Miguel Andonegi Alkizalete. “*En 30 de septiembre de 1859 a cosa de las siete de la mañana naufragó una lancha de este puerto en alta mar, y se ahogó Manuel Miguel de Andonegui...*”. Adiña ere agertzen da heriotza-agirixan, “*tenía 64 años de edad poco más o menos*”; baiña hortan heriotza-agirixa idatzi zuen bikarixua ez zan oso fin ibilli... Bataio-agirixan ez do “gitxi-gorabeherarik”, 1803ko abenduan 4an jaixo zan, beraz, 55 urte zakazen, ez 64. Bikaixo hori gaur egun ere ezaguna da Mutrikun: Domingo Ibaibarriaga. Kalia ere badaka, eleiz atzian. Normala da heriotza-agirixan ez agertzia omuek jan zeuela. Gorpurik ez zala azaldu, hori baiño ez: “*no testó, ni remaneció el cadaver, y se le hicieron los funerales acostumbrados*”. Maria Josefa Olaberekin ezkondu zuan eta sei seme-alaba zakazen. Bi urteko neskatxo baten aitxona ere bazan gure Manuel Miguel.

Ze animalik jan zuen arrantzalia?

“Dos ballenatos” eta “los cetáceos”, hola aitxatzen ditxu orduko prentsak, ballenakumiak edo omo txikixak. Beraz, marrajo, toill, lija eta kardiaren fame-

lixako arraiñak alde batera laga bihar ditzugu. Baiña zetazeoen artian, zeñiek jan leike pertsonia? Pertsonak jatia batere normala ez dan arren, badirudi ez dauala zalantza haundirik: *esparloiak*. Hiru izen dakaz Mutrikun espezie horrek: *esparloia* (edo *esparroia*), *maristia* eta *orkia*. Zientzia-izena: *Orcinus orca*. Mutrikuko arrantzaliek ondo ezagutzen deue, izan ere baten baiño gehixotan atunetan ibillitxa apartijotik kendu izan dixue amuari heldutako arraiña. Bere dietan ixa danetarik do: arraiñak, itsasoko ugaztunak (esaterako, fokak, izurdiak eta kakutiak), zefalopoduak, txorixak...

“Arraiñ” haundixetan hau da arriskutsuena. Hala esan digue arrantzaliek. Animalia azkarra, intelijentia, ei da eta itsa-soko ugaztunei erasotzeko taldeka ibiltzen dira. Mutrikun zeozeitxio esaten zakue pertsona eskasei eta fidatzekuak ez diranei “e(d)arra esparroia!”.

Omuak eta bestelako zetazeuak

Arrantzale giruan, esparloia berez ez da omua, famelixakua baiño ez. Labur bada ere, gure herrixak ezagutu izan diran zetazeuak aitxatuko ditzugu.

Lehelengo eta bat, *omua*. Uste det beste iñon ez dala erabiltzen hitz eder hori. Bixetara esaten zako Mutrikun, maiñelen hitzak erabillitxa: “*euskerazko omua eta erderazko ballenia*”.

Baten batek esan izan deu omo hitza, *humano/hombre* bezela, latinezko “homo”-tik etorri leikela, animalia hori pertsonifikatuz bezela...

1567. urteko udazkenian omua topatu zeuen Burumendiko haitzetan, orduko dokumentazian: “*el pescado vonva que se alló en las peynas*”. “Pescado vonva” hori zer izango ete zan pentsatzen hasi eta gai beraren inguruko beste dokumentu batek argitxu digu kontua “*el preçio de la*

bomba o ballena". Eukiko ete deue lotu-raren bat "omua" eta "bonba" hitzek?

Ballenia, berriz, garbi do erderatik datorrena; erderara latiñetik ailegatu zan, ballaena>ballena. Euskera batuan *balea* da. Eta hitz elkarketetan "*balen*". Mutrikun baditxugu horren adibidiak: *balentxorixa/balantxorixa* 'sakillua edo ubarroia' (<balen(a)+txori). Izanleikesasoi baten txori horrek zela edo hala markatzia gure kostaldera hurreratzen ziran euskal *ballenak* (Eubalaena glacialis). Beste adibide bat toponimian edo toki-izenetan daukagu. Talaixatik hurre, hor nunbaitx, bazan "Balenaagirre" izeneko tokixa. Balen- + Agirre, hain zuzen ere, omuak edo ballenak bistatzeko tokixa. Hola dokumentatzen da 1609. ur-tian: "*una tierra hierma en al término de Balenaagirre*".

Lihorrekuok omua edo ballenia entzun eta espezie asko sartzen ditzugu zaku hortan, baiña maiñelek ondo bereizten ditzue. Omuak ez dauka hortzik (mistizetuak dira) eta klase asko doz. Hortzak euki biharrenian bizarrak dakeaz. Beste zetazeo batzuek hortzak dakeaz (odonto-zetuak dira): *galdeoiak* (edo galdeonak), *katxalotiak*, *zeriak*, *esparloiak*...; baitxa izurdiak, kakutiak eta mozkotiak ere. Hemen banan-banan:

Galdeoiak edo *galdeonak* ('calde-rón'), aurreko baten aitxatu genduzen, lazunak zirala-eta. Lantzian behin bi edo hiru galdeoi sartzen ziran kontxa barrura lazunak jatera.

Katxalotiak, Moby Dick liburuan ez ezik Francoren ibilleretan ere agertzen ziran. Bigotedun "euskaltzaliak" euskal

kostaldian "harrapatzen" zitxuan Azor izeneko barkutik.

Mutrikuko arrantzale batzuek katxalo-tekumia harrapatu zeuen 1895eko ekai-ñaren 2ko goizaldian. Hola eman zoan horren berri *El Imparcial* egunkarixak: "*En la madrugada del domingo, unos marineros de Motrico pescaron con arpón una cría de cachalote. La operación fue laboriosísima, pues después de haberle clavado el arpón, daba terribles coletazos, lanzando al espacio gran cantidad de agua. Conducido el cetáceo a Motrico en tres lanchas, se vio que pesaría de 80 a 90 arrobas*".

Batuaz "zere(a)" hitzak 'rorcual' esan nahi deu, baiña Mutrikun ez, arrantzaliek esan digueenez *zeriak* omuen tipokuak dira baiña hortzak dakeaz. Katxalotiak izango ete dira?

Izurdiak ezagunak dira. Sasoi baten oso estimatua zan Mutrikun izurdiaren okelia. Ugaztunak dira eta txarrixarekin bezela dana aprobetxatzen zan: lehelengo gibela, gero bihotza, ondoren lomua, saiñetsak... Izurdetan ere klasiak doz, baiña aparteko izena dakan bakarra: *mozkotia*. Kantabria aldian batzuek izen hori (moscote) esparloiar esaten badixue ere, Mutrikun, itxura danez izurde handixa (*Tursiops truncatus*) da.

Kakutia izurdia bezelakua da, baiña mutur txikixagurekin. Beste herri batzuetan "mazopa" esaten dixue. Ez da izurdia bezain fiña, baiña kakutia ere jan izan da. Mutrikun esaeria zauan, ixa-itxuan zozen pertsonak salbatzen zitxuala. Izurdia baiño mantsuagua da.

Azken ehun urtian Mutrikuko arran-

tzaliek ixa-ixa ez dixue kasurik egin omuei. Dana dala, bi kontu jakingarri eman diguez Mutrikun:

Lehelengua.- Omuek zela hortzik ez daukaen, bizarrekin, batez ere krilla eta krustazeo txikixak jaten ditzue. Atunetan zabiltzenian Mutrikuko arrantzaliek bazakixen omuei, atunei bezela, ezkillak gorrixa gustatzen zakuela. Arrantzaliak omuak nun barruna zabiltzen begira ibiltzen ziran, hurreratu eta atunak harrapatzeko. Majuran izurdiak antxobia eta sardiña markatzen zeuen bezela, omuek askotan ezkillak gorrixa markatzen zeuen, eta, jakifia, haren atzetik zabiltzen atunak.

Bigarrena.- Frantzisko Lizardi "Kaialde" zanak lehengo zaharrei entzundako pasadizo hau kontatu zidan: Txalopa batteko patroiak lo-xumia nahi zoan egin itxuria eta maiñel bati esan zion, "hartu lemia eta eramane, baiña arrain gaiñera eramane e!". Maiñel horrek txalopia eramane deu omo gaiñera. Txalopak ixa tirabira egin deu eta patroia esnatu danian: "Ze egin dezu?". "Zeuk esan diazu arrain gaiñera eramateko-eta!".

Beste arrantzale batzuek esan digue omuak jeneralian arrantzalientzat arriskutsuak ez ziran arren, bizkarreko hazkuriak eukitzen zeuela, eta hazka egitxeko barkuak erabiltzen zitxuela, eta, jakifia, barkuak balantzaka jartzen zitxuela...

Omuak harrapatzen abillak izan dira mutrikuarrak, Mutriku parian, Asturiasen edo Terranoban. Baiña horrek hurrengo baterako laga biharko ditzugu.

Josu Larrañaga Arrieta

KALAPUTXI
Mutrikuko Herri Aldizkaria

Q Bilatu

AlbisteakAgurraAldizkariakArgazki zaharrakZerbitzuakAgendaHarremana

1983ko UHOLDEAK GOGOAN

Dagoeneko 35 urte joan dira 1983ko abuztuaren 26an izandako uholdeak izan zirenetik. Orduko Inudlak ekarri ditugu gogora. Egun hartan Iñigo Andonegik, Joseko Flores "Kaskas"ek eta Antonio Arrietak egindako argazkiak [hemen](#).

Albisteak

ARGAZKI LEHIAKETA kusirik argazkigintza gero eta mutrikuar gehiagoren artean zabaldu dela, Udalak mutrikuarren arteko argazki lehiaketa antolatuta du 2019 urteko egutegia egiteko asmoarekin. [\[info+\]](#)

MUTRIKUAREN OSASUNA ZAINITZEN Hain ondasun preziatua dugun osasunak huts egin eta arazoak sortzen direnean, halako egozinekin bat sortzen da, eta askotan ez da asmatzen lehenengo urratsak ematen. [\[info+\]](#)

MUTRIKUKO HIRUGARREN SEKTOREA INDARTZEN Mutrikuko Udalak, Garapen Sailerik, formakuntza espezifiko bat antolatuko du Mutrikuko hirugarren sektoreari zuzenduta, batez ere merkataritza eta ostalaritza zuzendua. [\[info+\]](#)

UGAITZ MUGERZA TXAPELDUN AIZKORAN

Ugaitz Mugerza Mendizabal Gipuzkoako Lehen mailako Aizkolari txapelidun egin da Mendaroen uztailaren 26an jokaturako finalean. [\[info+\]](#)

RAFA URANGA TXAPELDUN MOTORRETAN

Rafa Uranga Granados Maxiclassic txapelidun egin da Nafarroako Los Arcos herriko zirkuituan izandako lasterketan. [\[info+\]](#)

ARGAZKI ZAHARRAK LIBURUA

1991 urtean Mutrikuko Argazki Taldeak argitaratutako Mutriku, Argazki zaharrak liburuko argazkiak web gune honetan daude ikusgai. [\[ARGAZKI ZAHARRAK\]](#)

DEBAKO ZUBIA ITXITA

Uztailaren 4an zubiaren zutabe batek behara egin zuenetik, Debaiko zubia itxita dago. Hontaz, uraz alde batekoak beste aldera joateko zubi berriak egin behar dute buelta. [\[info+\]](#)

Mutrikuar guztientzako berriak agertu nahi badituzu, hemen duzu aukera.

Testua eta, nahi baduzu, argazkia bidali eta guk argitaratuko dugu.

aldizkaria@kalaputxi.eus

EUSKARALDIA.

Kaixo, irakurle

Aldizkariaren aurkezpena

zerbitzuak

aurreko aldizkariak

argazki zaharrak

harremana

agenda

2018ko uztaila

185.zenbakia
Aldizkari osoa ikusteko
guztuen gainera sakatu

"MUTRI"

EKITALDIEN AGENDA

Irailaren 18tik 19ra
GALBAIXUAK

Irailak 29, larunbata
SAN JERONIMO JAIK.
Auzo bazkaria
20:00 Erromeriako Joxpe taldearekin.

Irailak 30, igandea
SAN JERONIMO EGUNA
12:00 Maza
Ondoren, auzokoek arteko herri-kirol saioa
Goiz osoan zehar puzgarriak umeentzat
17:00 Pailazoak
18:30 Iñuri eta bere abereak
20:30 Erriñen zozketa

Irailak 11, osteguna
HITZALDIA: Basogintza eredu berriak
Zabiel kultur etxean, 19:00etan
Mutriku Natur Taldeak antolatuta

Irailak 16, larunbata
MERKATU TXIKIA
Beheko plazan, goizean

Irailak 16, igandea
MENDI IRTEERA.
La Leze-Olano-Arbarraín-Otzaurre
Burumendi Mendi Taldeak antolatuta

Irailak 19, ostirala
ODOL EMATEA
Anbuletan, 18:00etatik aurrera

Ekitaldien berri agenda honetan agertzeko, idatzi helbide honetara: aldizkaria@kalaputxi.eus

LEA-ARTIBAI ETA MUTRIKUKO
HITZA

Mutrikuko Udala

ZIRIAKO ANDONEGI MIKROIPUI

LEHIAKETA 2018
Idazlan sarituak irakurtzeko,

[sakatu hemen](#)

ERROMERI EGUNEN ABESTIAK

Lagunartean abesteko moduko abestiak...

[sakatu hemen](#)

Horixe da Kalaputxi aldizkariaren web orria: www.kalaputxi.eus.

Web orri honen bitartez, aldizkariak irakurleengandik hurbilago egon nahi du, eta herritarrei egokia eta komenigarria gertatu ahal zaien informazioa eskaini. Handi usteko helbururik ez du, hortaz, web orri honek.

Sorreratik herritarrei zerbitzua ematea helburu hartuta, hilean behin paperean egunerokotasunean interesgarria izan daitekeen hainbat informazio eskaini nahi izan da, idatzizko artikulu eta idatziez gain. Web orrian ere, horixe eskaini nahi da, batetik paperean argitaratutako aldizkari guztiak pantailan ikusteko modua, eta bestetik, informazio hori guztia.

Ildo horretatik, zerbitzuak, telefonoak, ordutegiak, agenda... atal interesgarriak izan daitezke web gunea bisitatzen duenarentzat. Guztia ordenagailuan, tabletetan eta mugikorretan modu egokian ikusteko moduan.

Beti bezala, Aldizkariak herrian herritar guztien artean informazioa partekatu nahi duten guztiei espazioa eskaini nahi die agertzeko dutena web orri honen bitartez ere agertzeko. Horretarako, nahikoa izango da aldizkariarekin harremanetan jartzea eta zabaldu nahi den informazioa eskuratzeko. Azken batean, erabiltzaile guztion artean askoz ere aberatsagoa bihurtuko da web orria, erabilgarriagoa.

Kalaputxiren eskaintza honen bitartez, gure herrian erabilgarri den informazioa edozein tokitan gaudela eta edonoz izango dugu esku-eskura.

Goza ezazu, irakurle, bide berria hau eta erabili ezazu gure herriari buruz gauzak aurkitu nahi badituzu.

Kaixo irakurle

Gure herria hain berrak, berrak...
Gure herria hain berrak, berrak...
Gure herria hain berrak, berrak...

Harremanetarako bideak

Kalapatxiaren berri emateko...
Kalapatxiaren berri emateko...
Kalapatxiaren berri emateko...

Web orri berria

Kalapatxiaren berri emateko...
Kalapatxiaren berri emateko...
Kalapatxiaren berri emateko...

KARENKA Komunikazio Elkartea

2001 urtean sortutako elkarte...
2001 urtean sortutako elkarte...
2001 urtean sortutako elkarte...

KARENKA KOMUNIKAZIO ELKARTEA

Baserriak 12, beheak
20030 Mutriku
Gipuzkoa

aldizkaria@kalaputxi.eus

+34 943603468

www.kalaputxi.eus

+34 635748393

www.kalaputxi.blogspot.com

ALBISTEAK

ARGAZKI ZAHARRAK
Argazki zaharrak erakutsi...
Argazki zaharrak erakutsi...
Argazki zaharrak erakutsi...

MUTRIKU
Mutriku eta mutrikuarren argazkiak...
Mutriku eta mutrikuarren argazkiak...
Mutriku eta mutrikuarren argazkiak...

ARGAZKI ZAHARRAK
Argazki zaharrak erakutsi...
Argazki zaharrak erakutsi...
Argazki zaharrak erakutsi...

ALDIZKARIAK

Egin klik urte bakoitzean gehiago ikuszeko

2018 urtea
2017 urtea
2016 urtea
2015 urtea
2014 urtea
2013 urtea
2012 urtea
2011 urtea
2010 urtea
2009 urtea
2008 urtea
2007 urtea
2006 urtea
2005 urtea

ALBISTEAK atalean herrian izandako notiziak sartzen dira. Zerbaiten berri eman nahi duenak ere bidal dezake informazioa Kalaputxira: aldizkaria@kalaputxi.eus

ALDIZKARIAK atalean 2001 urtetik gaur arte argitaratutako aldizkari guztiak kontsulta daitezke klik batean. Hileko aldizkaria web orriaren azaletik kontsulta daiteke zuzenean.

EKITALDIEN AGENDA

Uztaila	Abuztua
1. UZTAILA	1. ABUZTUA
2. UZTAILA	2. ABUZTUA
3. UZTAILA	3. ABUZTUA
4. UZTAILA	4. ABUZTUA
5. UZTAILA	5. ABUZTUA
6. UZTAILA	6. ABUZTUA
7. UZTAILA	7. ABUZTUA
8. UZTAILA	8. ABUZTUA
9. UZTAILA	9. ABUZTUA
10. UZTAILA	10. ABUZTUA
11. UZTAILA	11. ABUZTUA
12. UZTAILA	12. ABUZTUA
13. UZTAILA	13. ABUZTUA
14. UZTAILA	14. ABUZTUA
15. UZTAILA	15. ABUZTUA
16. UZTAILA	16. ABUZTUA
17. UZTAILA	17. ABUZTUA
18. UZTAILA	18. ABUZTUA
19. UZTAILA	19. ABUZTUA
20. UZTAILA	20. ABUZTUA
21. UZTAILA	21. ABUZTUA
22. UZTAILA	22. ABUZTUA
23. UZTAILA	23. ABUZTUA
24. UZTAILA	24. ABUZTUA
25. UZTAILA	25. ABUZTUA
26. UZTAILA	26. ABUZTUA
27. UZTAILA	27. ABUZTUA
28. UZTAILA	28. ABUZTUA
29. UZTAILA	29. ABUZTUA
30. UZTAILA	30. ABUZTUA
31. UZTAILA	31. ABUZTUA

ARGAZKI ZAHARRAK

Mutriku eta mutrikuarren argazkiak

Mutriku - Argazki Zaharrak

berria!

Artibako argazkiak

1983ko uholdeak

laster gehiago

HERRIKO ZERBITZUAK

Mutrikuko Zerbitzuen Gida

Telefono interesgarriak

Botikak

Garraioa

EKITALDIEN AGENDA atalean herrian burutzen diren ekitaldi guztien berri eman nahi da, kultur, kirol, gizarte eta edozein arlotakoak. Agenda honetan agertu nahi duten guztiek Kalaputxira mezu bat idaztea nahikoa dute web orri honetako agendan agertzeko eta paperezko aldizkarian ere bai. Hona idatzi: aldizkaria@kalaputxi.eus

ARGAZKI ZAHARRAK atalean hamaazpi urtetan Kalaputxin bildu diren argazki zaharrak erakutsi nahi dira. Kalaputxi argitaratutako liburua hementxe ikus daiteke. Argazki Taldeak 2001 urtean argitaratutakoa ere bai. Gainera, aldizkariaren fondoa atalka aurkeztzen jarraituko da poliki-poliki. Dagoeneko, 1983 urteko uholdeetako argazkiak ere ikus daitezke.

HERRIKO ZERBITZUAK atalean herritar guztientzat interesekoa izan daitezkeen informazioa jasotzen da eta eskaintzen da: *Zerbitzuen Gida* herriko establezimendu komertzialen telefonoak; *Telefono interesgarriak*; *Botiketan* urte osoko txandako botikak; *Garraioan* Lurraldebus eta Bizkaibus autobusen eta Euskotren trenaren ordutegiak.

NIKOLE

Zoixonak
etxeko dantzariyai,
muxu handi bat etxeko
danon partez!

GURUZNE

Zorionak Ama, izeba,
ahizpa... Horrelaixe urte
askuan! Lagun eta fami-
lia giroan ospatu zure
urtebetetzea.

LAGUNA

Zorionak lagunari,
zorionak maite duzun
horri!

LAGUNA

Zorionak lagunari,
zorionak maite duzun
horri!

ZORIONTZEKO MODUAK

E-POSTA

kalaputxi2001@gmail.com
aldizkaria@kalaputxi.eus

WHATSAPP

635748393

ESKURA

ANSORREGI ZAPATA-DENDA

BUZOIAN

LUARDO BEHEAN

APALLU ITURGINTZA

Telf.: 600 316 381 - 943 02 98 61
San Agustin,3 - Mutriku

apallu@apallu.es

www.apallu.es

**Pol. ANTZOMENDI - Galdona bidea
MUTRIKU**

943 60 31 86

gorritxuautoak@hotmail.com

BIZKOR AUTOAK

Continental

GOOD YEAR

VREDESTEIN

DUNLOP

KUMHO TYRE

astelehenetik ostiralera 9:00 - 13:00 / 15:00 - 19:00

Antzomendi industrialdea - 943 607 182 - www.nt2.es

pinpirin estetika zentroa

reflexologia-masajeak-presoterapia
pedikura-manikura-depilazioak
aurpegiko eta gorputzeko tratamenduak
eta gehiago...

943 02 91 34 - 650 341 768

Barrenkale 9. beheka - Mutriku

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

ANSORREGI oinetakoak

erdiko kalea 9
mutriku
943 60 33 42
agerretxo@gmail.com

Argazki Zaharrak

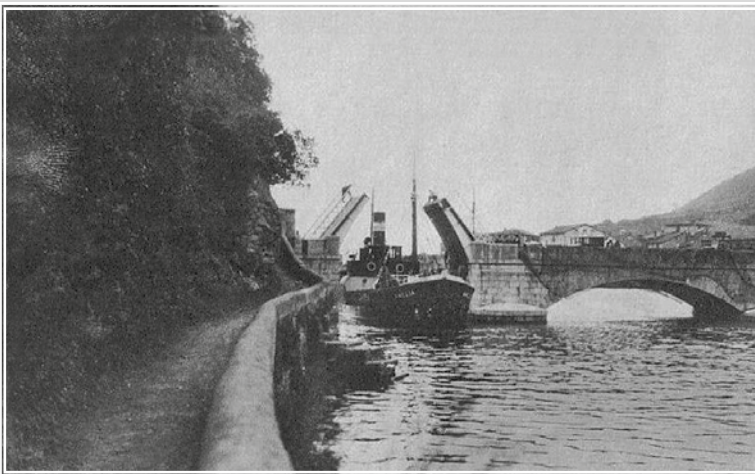

**1938 urtean, neskameak Be-
heko Plazan**

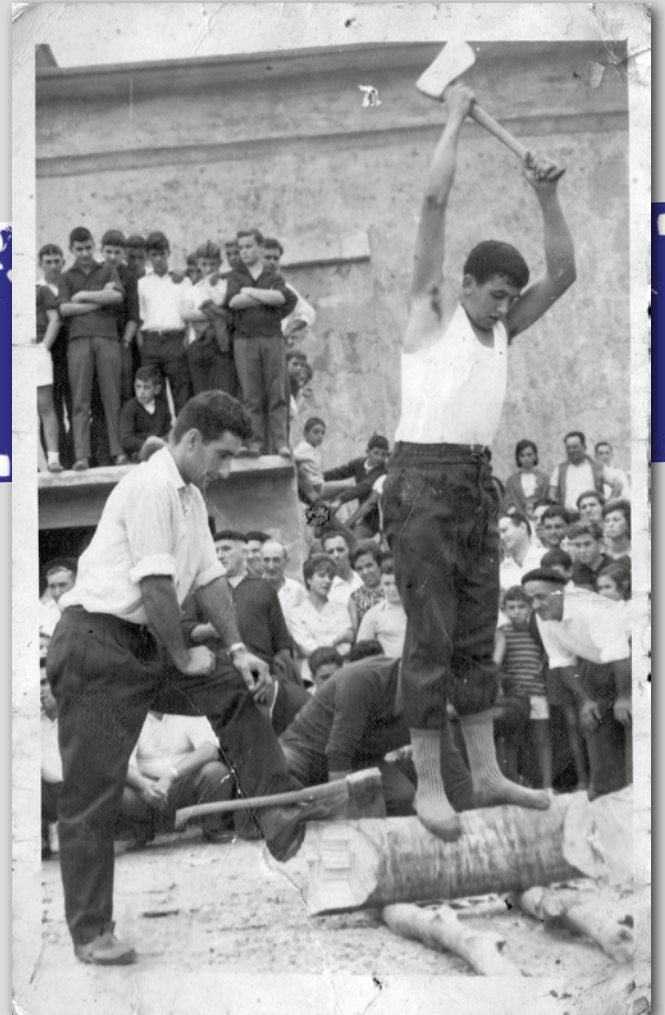
Maria Ituarte "Masillas", ...,
..., Emili Uranga, Maria
"Belero" eta Leona Belaustegi

1961 eko Galbaixo jaixetan aizkoran
Aizkoran, Jose Mari Agirrezabala Amutxastegi
(Azpikua baserrikoa).
Ondoan, Arremietako (Arrebinieta) Pedro Irueta

Debako zubia
XX. mendeko lehen hamarkadetan

www.kalaputxi.eus/botikak

ZAINZAKO BOTIKAK

(gaueko 10ak arte)

IRAILA

20tik 22ra Amaia Zalduegi
zapatu (21) goizean, Lasuen-Elezgarai

23etik 26ra Lon Apraiz

27tik 29ra Lasuen-Elezgarai

30 eta 31 Amaia Zalduegi

Gauetan, egunero (22:00-00:00):

Pilar Etxeberria Botika

Errosario kalea 26, Elgoibar

Gauetan, egunero (22:00-09:00):

Idoia Lafuente Botika

Sostoatarren kalea 10, Eibar

URRIA

1 eta 2 Amaia Zalduegi

3tik 5era Hiart Burgoa

zapatu (4) goizean, Lon Apraiz

6tik 9ra Lasuen-Elezgarai

10etik 12ra Lon Apraiz

13tik 16ra Hiart Burgoa

17tik 19ra Amaia Zalduegi

zapatu (18) goizean, Lasuen-Elezgarai

20tik 23ra Lon Apraiz

24tik 26ra Lasuen-Elezgarai

27tik 30era Amaia Zalduegi

31 Hiart Burgoa

MENDI IRTEERAK

urriak 14

La Leze - Olano (1082 m) -

- Arbarrain (1.118 m) - Otzaurte

azaroak 18

Araia - Aratz (1.445 m) - Arantzazu

abenduak 2

Ondarroa inguruetan zeharkaldia

eta bazkaria

Burumendi Mendi Elkarte

ODOLA EMATEA

urriak 19, 18:00etan

anbulatorioan

Gipuzkoako Odol Emaileak

A G E N D A

irailak 21, barixakua

ALZHEIMER EGUNA

INFORMAZIO MAHAIA

Goiko plazan, 10:00-14:00

urriak 6, zapatua

Bisita komentatua:

Isabel de Lobiano,

bahiketa baten historia

Turismo bulegotik, 12:00

urriak 11, eguna

Hitzaldia: Basogintza

eredu berriak

Zabiel kultur etxean, 19:00

Mutriku Natur Taldeak antolatuta

urriak 13, zapatua

Merkatu txikia

Beheko plazan, goizean

urriak 21, domeka

Bisita komentatua:

Isabel de Lobiano,

bahiketa baten historia

(Gaztelaraz)

Turismo bulegotik, 12:00

urriak 25, eguna

Emakumeak Saturran-

go memorian

Zabiel kultur etxean, 19:00

s
a
n
j
e
r
o
n
i
m
o

irailak 29, zapatua

Auzo bazkaria

20:00 Erromeria

Joxpa taldearen eskutik

irailak 30, domeka

12:00 Meza

Ondoren, auzokoen arteko herri-

kirol saioa

Goiz osoan zehar, puzgarriak

haurrentzat

17:00 Pailazoak

18:30 Ibiri bere abereekin

20:30 Errifan zozketa

www.kalaputxi.eus/agenda

egitarauak eta deialdiak: aldizkaria@kalaputxi.eus edota [whatsapp 635748393](https://www.whatsapp.com/channel/00299a635748393)

Arantxa Urreizti Bullain

Sendiak eskerrak eman nahi dizkizue
une gogorretan ondoan izan zareten guztioi.

ANTIGIMNASIA

ATE IREKIAK

IRAILAK 25, 26 ETA 27

Gipuzkoako
ANTIGIMNASIA
zentro baimendu
bakarra

Ongizatea lortzeko metodo originala
ezagutzera gonbidatzen zaitugu

zure plaza gordetzeko: 943603655 edo islada@islada.org

ETA BETIKO ESKAINTZA:

FISIOTERAPIA, PILATES, ERREHABILITAZIOA,
HIPOPRESIBOAK, DIATERMIA (MEDESTEC)

San Agustin 10, behea · 943603655 · islada@islada.org

UDAL
EUSKALTEGIAK
euskara klaseak · clases de euskara

ASPALDIKO!

EUSKARA

BERRIRO

ZURE

BIZITZAN.

18/19

Matrikula epea zabalik
Plazo de matriculación abierto

www.udaleuskaltegiak.eus

DEBABE UDAL EUSKALTEGIA

Ikastaroak

Aurrez aurrekoak: 2, 3 edo 4 egun astean, mailaren arabera.

Autoikaskuntza Internet bidez.

Ikastaro bereziak (enpresak, AISA, merkataria eta ostalaritza)

Mailak: A1, A2, B1, B2, C1, C2

Azterketa prestatzeko ikastaroak: HABEren titulu ofizialak, EGA,
Administrazioa, Osakidetza.

16 urtetik gorakoentzat

>>> Matrikulaldia: irailaren 26ra arte <<<<

Langabetu, ikasle eta gurasoek MATRIKULA ERDIA
Ikastaro amaieran BEKAK denentzat (baldintzak betez gero)

Informa zaitez Udal Euskaltegian!

Matrikula ordutegia:

Elgoibar: 09:00-13:00 / 15:30-19:30

Deba: 10:00-12:30 / 17:00-19:30

MUTRIKU: 09:00-13:00 / 16:30-19:30

ELGOIBAR: Kalebarren plaza, 2 - 943742731 · DEBA: Ifar kalea, 12 - 943192236
MUTRIKU: LUARDO ETXEA, Sabanika aldapa, 4 - 943603094

MATRIKULAZIO GARAIA ZABALIK

urriaren 1etik 9ra

(abenduan, urtarrilean eta otsailean hasteko)

Mutrikuko Haurreskola

943 60 41 19

mutriku.mutriku@haurreskolak.eus

www.haurreskolak.eus

